

Behandling med methotrexat (indsprøjtning)

Behandlingen tages kun **1 GANG** om ugen: _____

Hvad er methotrexat?

Methotrexat i lav dosis anvendes i behandling af leddegigt, psoriasisgigt og andre led- og bindevævssygdomme.

Høje doser MTX bruges også til behandling ved visse kræftsygdomme.

Hvordan virker methotrexat?

Methotrexat helbreder ikke din sygdom, men bremser udviklingen af den og kan hjælpe med at holde sygdommen i ro.

Virningen af methotrexat viser sig ved at hævelse, ømhed og stivhed i dine led aftager eller helt forsvinder. Du kan forvente en virkning efter 4-12 ugers behandling.

Allerede udviklede ledsykader bedres ikke, men udvikling af flere ledsykader kan begrænses.

Virkning ses hos 2/3 af dem der starter på behandlingen. Vi ved ikke på forhånd, hvem der vil have gavn af methotrexat.

Hvis du ikke har mærket virkning efter 3-6 måneder, vil lægen ofte erstatte eller supplere behandlingen med anden gigtmedicin.

Hvor længe gives behandlingen?

Hvis methotrexat har den ønskede effekt, må du regne med at behandlingen varer i flere år.

Vær opmærksom på?

Penne og sprøjter er pakket i æsker, hvorpå der står styrke, dosis og udløbsdato. Styrken angiver

koncentrationen på væsken. Dosis angiver, hvor meget den enkelte pen/sprøjte indeholder.

Pennene/sprøjterne fås i flere forskellige doser.

Tjek altid, at du har fået den rigtige dosis.

Pennen/sprøjten er klar til brug, når du har pakket den ud.

Det er vigtigt, at pennene/sprøjterne bliver i æsken, indtil de skal bruges, så de beskyttes mod sollys.

Pennene/sprøjterne skal opbevares under 25 grader.

Hvordan tages behandlingen?

Methotrexat tages **én gang om ugen, og altid på samme ugedag.**

Det er vigtigt, at du nøje overholder den ordinerede dosis.

Vejledning til hvordan du gør trin-for-trin findes i pakken med medicin og vil blive gennemgået med dig.

Det er vigtigt, at du ikke stikker samme sted hver gang du skal sprøjte dig. Hver ny indsprøjtning skal gives mindst 3 cm fra det sted, du sidst brugte.

Du må ikke bruge et område, hvor huden er øm, har blå mærker, er rød, skællet eller hård og på steder, hvor du har ar eller strækmærker.

De fleste bliver lært op til at stikke sig selv, men du kan også vælge at få en pårørende eller en hjemmesygeplejerske til at stikke dig.

Håndtering af brugte penne/sprøjter

Du kasserer den brugte pen/sprøjte og vattet i den gule affaldsbeholder. Vask hænder igen. Når affaldsbeholderen er fuld, skal du lukke låget. Herefter kan du aflevere beholderen på dit behandlingssted eller på apoteket.

Forholdsregler hvis jeg spilder?

Hvis du får væsken i øjnene, skal du straks skylle med rigeligt vand og derefter kontakte din læge. Hvis du spilder på huden, skal du skylle med rigeligt vand og vaske huden med vand og sæbe.

Glemte at tage methotrexat

Hvis du glemmer en dosis, skal du tage vanlig dosis inden for 1 døgn, ellers springes ugens dosis over. Herefter tager du vanlig methotrexatdosis på din vanlige ugedag. **Tag aldrig dobbelt dosis methotrexat.** Kontakt dit behandlingssted, hvis du er i tvivl.

Bivirkninger

De fleste tåler behandlingen uden væsentlige bivirkninger.

Appetitløshed, kvalme og diarré kan forekomme, især i starten af behandlingen. Samme dag eller dagen efter indsprøjtning med methotrexat er det almindeligt med forbigående kvalme. Vi anbefaler at methotrexat tages efter aftensmaden eller ved sengetid, for at mindske ubehag.

Blister i munden eller mundbetændelse kan forekomme.

Hårtab ses meget sjældent. Håret vokser ud igen efter ophør med methotrexat.

Leverpåvirkning kan forekomme, da methotrexat nedbrydes i leveren. Dette giver som regel ingen symptomer, men kan ses i dine blodprøver.

Det kan ikke udelukkes, at der er en mulig øget risiko for udvikling af hudkræft ved behandling med methotrexat. Vi anbefaler derfor, at man

følger de generelle råd om at bruge solcreme og beskytte sig mod solen.

Kontakt lægen:

- Ved feber eller andre tegn på infektion
- Ved små blødninger i hud og slimhinder, der viser sig ved små røde eller blå pletter på huden, næseblod eller blødning fra tandkødet.
- Hvis du pludselig bliver stakåndet eller hoster.

Du kan læse en samlet oversigt over bivirkninger i indlægsseddelen, som ligger i æsken med medicin.

Folinsyre

Methotrexat hæmmer B-vitaminet folinsyre. Det kan give anledning til en række bivirkninger. Disse modvirkes ved et ekstra tilskud af dette vitamin.

Det er vigtigt, at du får folinsyretilskud hver uge, når du er i methotrexatbehandling. Der gives mindst 5 mg ugentligt, men ikke på dagen hvor du tager methotrexat.

Ved meget kvalme kan dosis af folinsyre øges i samråd med lægen.

Forholdsregler når du er i behandling med methotrexat

Infektioner

Det er sjældent nødvendigt at holde pause med methotrexat i forbindelse med infektioner.

Får du en alvorlig, eventuelt indlæggelseskrævende infektion, bør du kontakte dit behandlingssted, da det kan være nødvendigt at holde pause med behandlingen.

Operationer

Du bør altid informere dit reumatologiske behandlingssted om eventuelle planlagte operationer, så I sammen kan planlægge behandlingen og eventuel pause i behandlingen i perioden omkring din operation.

Hvis du har holdt pause, må du genoptage din behandling, når din operation er veloverstået, og når eventuelle sting er fjernet. Såret skal være helet op og være uden tegn på infektion.

Vaccinationer

Vaccination med levende vacciner bør undgås under behandlingen. Spørg derfor din læge forud for eventuel vaccination.

Rejser

Vi anbefaler, at du kontakter dit forsikringsselskab forud for udlandsrejser, når du er i injektionsbehandling med methotrexat.

Øvrigt

Vi anbefaler dig altid at oplyse, at du er i behandling med methotrexat ved besøg hos læge, tandlæge, skadestue eller anden sygehusafdeling.

Methotrexat og anden medicin

Methotrexat tåles normalt godt sammen med andre lægemidler. Du må gerne tage smertestillende medicin som f.eks. paracetamol og ibuprofen sammen med methotrexat.

Medicin som indeholder salicylsyre, som f.eks. Albyl, Treo, Kodimagnyl og Magnyl kan øge risikoen for bivirkninger ved methotrexat og skal derfor anvendes med forsigtighed og kun i samråd med lægen. Det samme gælder Sulfa og Trimethoprim, som anvendes ved blærebetændelse.

Vi anbefaler, at du rådfører dig med lægen om brugen af andre lægemidler sammen med methotrexat.

Alkohol

Alkohol øger risikoen for påvirkning af leveren, og vi anbefaler derfor, at du begrænser dit alkoholindtag til højst 7 genstande om ugen for kvinder og 14 genstande om ugen for mænd (Sundhedsstyrelsens retningslinjer).

Graviditet og amning

Methotrexat må ikke anvendes under graviditet og amning. Du skal holde pause med methotrexat 3 måneder forud for planlagt graviditet. Såfremt du planlægger graviditet, bør du drøfte det med din reumatolog.

Blodprøvekontrol

Du skal have taget regelmæssige blodprøver for at vi kan opdage eventuelle bivirkninger til methotrexat.

Du får sædvanligvis taget blodprøver med 8-12 ugers mellemrum. Det er dog hyppigere i starten af behandlingen.

Ved blodprøverne kontrollerer vi bl.a. antallet af røde og hvide blodlegemer, blodplader og funktionen af din lever og nyrer.

Blodprøveresultaterne bliver set, og du bliver efterfølgende kontaktet, hvis der er behov for det.

Yderligere spørgsmål?

Er du i tvivl eller har yderligere spørgsmål, er du altid velkommen til at kontakte dit behandlingssted. Derudover henviser vi til indlægssedlen i pakken med medicin.